

2009. április 2., csütörtök

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK
EURÓPAI PARLAMENT**A bevándorlók gyermekeinek oktatása**

P6_TA(2009)0202

Az Európai Parlament 2009. április 2-i állásfoglalása a migránsok gyerekeinek oktatásáról (2008/2328(INI))

(2010/C 137 E/01)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 149. és 150. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió alapjogi chartájának 14. cikkére,
- tekintettel a Bizottság „Migráció és mobilitás: kihívások és lehetőségek az EU oktatási rendszerei számára” című 2008. július 3-i zöld könyvére (COM(2008)0423),
- tekintettel a migráns munkavállalók gyermekeinek oktatásáról szóló, 1977. július 25-i 77/486/EGK tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel a 2000. március 23–24-i lisszaboni Európai Tanács elnökségi következtetéseire,
- tekintettel az Európai Tanács 2008. március 13–14-i ülésének elnökségi következtetéseire,
- tekintettel a bevándorló közösségeknek Európában a többnyelvű iskolák és a többnyelvű oktatás révén történő integrációjáról szóló 2005. október 13-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a „Hatékonyság és igazságosság az európai oktatási és képzési rendszerekben” című, 2007. szeptember 27-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ HL L 199., 1977.8.6., 32. o.⁽²⁾ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.⁽³⁾ HL C 233. E, 2006.9.28., 121. o.⁽⁴⁾ HL C 219. E, 2008.8.28., 300. o.

2009. április 2., csütörtök

- tekintettel „A felnőttkori tanulásról. Tanulni sohasem késő” című, 2008. január 16-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a tanárképzés minőségének javításáról szóló, 2008. szeptember 23-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a Bizottság „Migráció és mobilitás: kihívások és lehetőségek az EU oktatási rendszerei számára” című zöld könyvről kialakított 2009. február 25-i véleményére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A6-0125/2009),
- A. mivel az Európai Tanács 2008. március 13–14-i ülésén felkérte a tagállamokat, hogy ösztönözzék a migráns családokból származó tanulók iskolai eredményeinek javulását,
- B. mivel a kultúrák közötti párbeszéd 2008-as európai éve megfelelő alkalmat kínált az EU oktatási rendszerei előtt álló kihívásokról és lehetőségekről szóló vita elindítására,
- C. mivel az Unión belüli migráció és az Unióba irányuló bevándorlás az elmúlt évtizedekben megnőtt, sok helyen megváltoztatva az iskolák összetételét,
- D. mivel a kulturális különbségek gyakran gátolják a diákok közötti és a diákok és tanárok közötti megértést és párbeszédet,
- E. mivel egyértelmű bizonyíték van arra, hogy a migráns gyerekek tanulmányi eredménye sokkal alacsonyabb szintű, mint a nem migráns tanulóké; és mivel az iskolába járó, migráns családokból származó tanulók nagy száma kedvezőtlen gazdasági-szociális helyzetben él,
- F. mivel a migráns gyerekek képességei gyakran nem kerülnek felszínre és kihasználatlanul maradnak, társadalmi, kulturális és gazdasági hátrányt okozva így az egész társadalom számára,
- G. mivel, ahogyan azt az Európai Unió alapjogi chartájának 14. cikke kimondja, az iskolai oktatás egy bizonyos korig alapvető jognak és egyben a gyerekek számára is háttérüktől függetlenül kötelességnek számít, amely a nemzeti oktatási törvényekkel való megfelelést is megkívánja,
- H. mivel az oktatás és képzés tartalma és megszervezése nemzeti hatáskörbe tartozik, és mivel a stratégiákat nemzeti vagy regionális szinten kell meghatározni és végrehajtani,
- I. mivel a migráció mind a kultúra, mind az oktatás szempontjából gazdagíthatja az iskolákat, ugyanakkor megfelelő kísérő intézkedések hiányában komoly ellentétekhez is vezethet,
- J. mivel a tagállamoknak meg kell újítaniuk nemzeti oktatási és képzési rendszereiket; mivel együtt kell működniük a migráció következményeinek kezeléséhez szükséges politikai eszközök kifejlesztésében,
- K. mivel a megnövekedett migrációból eredő egyre jelentősebb sokféleség az iskolai közösségekben kihívás elé állítja tanári szakmát, amely nem részesül arra vonatkozó képzésben, hogy hogyan kezeljék az osztályon belüli különbözőségeket ezen új formáját,
1. üdvözli a fent említett, 2008. július 3-i bizottsági zöld könyvet;
 2. úgy véli, a Bizottság helyesen cselekszik, amikor nemcsak az Unión belüli migrációból, hanem az Unióba irányuló bevándorlásból eredő, a tagállamok oktatási rendszereire kiható következményekkel is foglalkozik;

⁽¹⁾ HL C 41. E, 2009.2.19., 46. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0422.

2009. április 2., csütörtök

3. hangsúlyozza, hogy az EU-n belül a munkavállalók talán kevésbé hajlandók külföldön dolgozni, ha fennáll annak a veszélye, hogy gyermekeik az oktatási rendszerben hátrányos helyzetbe kerülnek, és hogy a migráns gyerekek számára nyújtott megfelelő oktatás kapcsolódik a munkavállalók szabad mozgásához;
4. azon a véleményen van, hogy EU-szinten nagyobb erőfeszítést kell tenni, mivel mindegyik tagállam ugyanolyan kihívásokkal néz szembe ezen a területen; emlékeztet, hogy a migráns tanulók száma az iskolákban valószínűleg a jövőben növekedni fog;
5. emlékeztet, hogy a legális migránsokat támogató integrált központok létrehozása nagy fontossággal bír, mivel lehetővé teszi a migránsoknak, hogy az integrációs akadályokat szakember segítségével hatékonyan kezeljék (pl. munkával kapcsolatos kérdéskörök, oktatás, egészség stb.);
6. ösztönzi a tagállamokban az iskolák és a közösségek közötti olyan partnerségi modell kifejlesztését, amely lehetővé teszi a migránsok számára, akiknek a szülei külföldön dolgoznak, hogy a közösség által biztosított segítő, támogató és tanácsadó programokból profitálhassanak;
7. hangsúlyozza, hogy a migráns gyerekeknek és felnőtteknek meg kell adni, nekik pedig meg kell ragadniuk a lehetőséget a befogadó ország nyelveinek megtanulására, ha azt akarjuk, hogy teljesen integrálódjanak;
8. felhívja a tagállamokat, hogy a legális migránsok gyermekei számára biztosítsák az oktatást, beleértve a befogadó ország hivatalos nyelvének tanítását és saját nyelvük és kultúrájuk előmozdítását;
9. lényegesnek tartja, hogy a migráns gyermekek szüleit, főként édesanyjukat bevonják a befogadó ország nyelvének tanítási programjaiba, biztosítva ezáltal azt, hogy a gyerek ne különüljen el a társadalomtól és segítsék iskolai integrációjukat;
10. úgy véli, hogy minden iskolai tantervnek tartalmaznia kell a többnyelvűség megőrzését és előmozdítását; hangsúlyozza, hogy a nyelvtanulást már iskoláskor előtt ösztönözni kell a migránsok beilleszkedésének előmozdítására; ugyanakkor úgy gondolja, hogy a tagállamokra kell bízni, hogy a tanterven belül milyen szerepet szánnak az anyanyelvi oktatásnak és azt hogyan szervezik meg;
11. kéri, hogy foglalkozzanak azoknak a gyermekeknek az ügyével, akik követik egy másik tagállamban dolgozó szüleiket, és nehézségekbe ütköznek a tekintetben, hogy az iskolában olyan szintre iratkozhatnak be, amelyen addig származási országukban tanultak;
12. hangsúlyozza a családok és a helyi közösség más tagjai közvetlen bevonásának fontosságát, mivel a társadalmi integráció nem csupán az iskola felelőssége, hanem az egész társadalomé; a migránsok számára szociális tanácsadást nyújtó szervezetet ösztönözni kell, hogy együttműködjenek az oktatással és szakképzéssel kapcsolatos jobb információk nyújtásában, a befogadó állam munkaerőpiacának összefüggései között;
13. elismeri, hogy a civil társadalom fontos szerepet játszik a migránsok támogatásában és a hivatalos oktatási rendszerrel párhuzamosan lényeges segítséget tud nyújtani olyan területeken, mint a befogadó ország nyelvének tanítása;
14. hangsúlyozza, hogy a migránsokat és olyan társadalmi kategóriákat, mint a romákat, integrálni kell a társadalomba; hangsúlyozza, hogy az integrációnak az oktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség elvein kell alapulnia biztosítva a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférést; visszautasít minden, akár ideiglenes, akár állandó megoldást, amely szegregáción és alacsony szintű oktatáson alapul vagy ahhoz vezet;
15. hangsúlyozza mind a migráns, mind pedig a befogadó ország gyermekei esetében a kultúrák közötti kommunikációs képességek kifejlesztésének fontosságát, és úgy véli, hogy a saját kultúra közvetítése és a mások kulturális értékeinek megértése a kulturális tudatosság és kifejezőkészség kulcskompetenciáinak központi elemét képezik;
16. javasolja, hogy a legális migránsok számára indított nyelvtanfolyamok keretében a migránsok anyanyelvét értő, képzett szakemberek biztosításához kiegészítő pénzügyi és adminisztratív támogatást kell rendelkezésre bocsátani;

2009. április 2., csütörtök

17. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a migráns gyerekek megtanulják anyanyelvüket és a tartózkodási helyükül szolgáló ország nyelveit, illetve még iskolás kor előtt megtanuljanak olvasni és írni;
18. elismeri annak fontosságát, hogy az iskolai tantervekbe vezessenek be anyanyelven tartott órákat a migránsok számára, kulturális örökségük megőrzése érdekében;
19. kiemeli a sport fontosságát az oktatásban és a képzésben, valamint annak a hátrányos helyzetűek integrációjában és társadalmi beilleszkedésében játszott lényeges szerepét; javasolja, hogy a tagállamok szociálpolitikája teljes mértékben vegye figyelembe a sport fontos integratív szerepét a migráns népesség körében;
20. hangsúlyozza, hogy a migráns fiatalokat be kell vonni az iskolán kívüli tevékenységek széles körébe, mert azok kiváló lehetőséget biztosítanak az iskolai integrációra;
21. kiemeli, hogy minél korábban és sikeresebben integrálódnak a migráns gyerekek és fiatalok az iskolába, annál jobb eredményeket érnek el az iskolában, a jövőbeli oktatási struktúrákban és a munkaerőpiacon; meggyőződése, hogy a korai iskola-előkészítő oktatás jelentős mértékben növeli ennek esélyeit, ezért felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék a migránsok részvételét az iskola-előkészítő oktatásban;
22. javasolja, hogy a tagállamok kerüljék a „gettó iskolák” vagy a migráns gyerekek speciális osztályainak kialakítását, és mozdítsák elő egy olyan integrációs oktatási politika kidolgozását, amely az osztályokat a gyerekek iskolai teljesítménye és egyéni igényei alapján hozza létre;
23. úgy véli, hogy a migráns gyerekeket oktató iskolák tantervében sokkal nagyobb figyelmet kell szentelni az ilyen gyerekek igényeinek, és a tanárok számára biztosítani kell az interkulturális készségek elsajátítására irányuló képzést, hogy a lehető leghatékonyabb módon tudják kezelni az iskolai sokféleséget;
24. hangsúlyozza, hogy a migránsok számára a felnőttoktatás mind a felnőttek, mind a gyermekeik integrációját előmozdíthatja, ezért hangsúlyozza, hogy a migráns szülők esetében fokozottan fejleszteni kell az egész életen át tartó tanulást;
25. aggodalmát fejezi ki a korai iskolaelhagyás migráns gyerekek körében tapasztalható nagy száma miatt, és úgy véli, erőfeszítéseket kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy a migráns gyerekek befejezzék tanulmányaikat;
26. kiemeli, hogy a színvonalas oktatási rendszereknek mindenki számára nyitva kell állniuk;
27. meggyőződése, hogy a migráns gyerekek oktatásának javítására irányuló intézkedések az egész társadalom javára szolgálnak;
28. úgy véli, hogy a tanárképzésnek interdiszciplináris jellegűnek kell lennie és fel kell készítenie a tanárokat a sokféleségre, a multikulturális és többnyelvű oktatási megközelítésre;
29. támogatja azon mobilitási rendszereket, amelyek segítségével a származási országból alkalmaznak tanárokat, ezzel megkönnyítve a migráns gyerekeknek származási országuk kultúrájával és civilizációjával való kapcsolatát;
30. hangsúlyozza, hogy a tanárképzés minőségének tekintetében a tanári kiküldetést kell a középpontba helyezni;
31. ebben az összefüggésben hangsúlyozza a tanári mobilitás fontosságát mint a tanárképzési programok szerves részét képező elemet; a tanárok számára biztosítani kell a lehetőséget, hogy egy vagy két félévet külföldi vendég egyetemen tölthessenek;
32. úgy véli, hogy az iskolákban szükség van bevándorló tanárookra, mivel ők fontos tapasztalattal szolgálhatnak kollégáik számára, a társadalmi integráció sikerének képviselői, és példaképként állhatnak a nehéz helyzetben élő gyerekek előtt;
33. kiemeli a tanárok számára szervezett speciális képzések fontosságát, amelyek kifejezetten a migráns gyerekek különleges helyzetével foglalkoznak, kiemelve e gyerekeknek az iskolai oktatási rendszerbe való sikeres integrálásának és iskolázottsági szintjük javításának szükségességét;
34. hangsúlyozza a tanácsadó szolgálatok szükségességét, amelyek a migráns gyerekek és fiatalok számára segítséget nyújtanak ahhoz, hogy megbirkózzanak a kulturális sokkal és alkalmazkodjanak a befogadó társadalomhoz;

2009. április 2., csütörtök

35. javasolja, hogy az egyes tagállamok alakítsanak ki olyan oktatási programokat, amelyek célja az emberi jogi kérdésekkel kapcsolatos tudatosság javítása – hangsúlyt helyezve az egyenlőségre, a befogadásra és a személyes szabadságra –, így elkerülhetővé válik az idegengyűlölet és a szegregáció, amelyek a migránsokkal szemben mintegy elkerülhetetlenül megjelennek és riasztó gyorsasággal elterjedhetnek;
36. hangsúlyozza, hogy minden migráns és nem migráns személynek egyenlő bánásmódban kell részesülnie; hiszi, hogy az iskolai intézményeknek és maguknak a tanároknak a sokféleséget normális helyzetként kell tekinteniük minden egyént tiszteletben részesítve és a számukra szükséges segítséget megadva;
37. nagyra értékeli azt, ahogyan a migráns fiatalok esetében a nem formális oktatás hozzájárul az iskolában elsajátított készségeket kiegészítő egyéb értékes készségek megszerzéséhez, és felhívja az iskolákat, hogy fokozzák együttműködésüket a nem formális oktatást nyújtó intézményekkel, például az ifjúsági szervezetekkel;
38. megismétli, hogy a 2000/43/EK irányelv értelmében az oktatás területén tilos a faji vagy etnikai alapon történő megkülönböztetés, és felszólít a bármilyen alapon – ideértve a nemzetiségi alapon és a tartózkodási státusz alapján – történő megkülönböztetés megtiltására az említett területen;
39. elismeri, hogy a 77/486/EGK irányelv jelenlegi rendelkezései nem felelnek meg az Unió új társadalmi valóságának; teljes meggyőződéssel támogatja a Bizottság által elindított konzultációs folyamatot;
40. hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani az iskolai sokféleséget, és külön figyelmet és támogatást kell biztosítani a legkiszolgáltatottabb migráns csoportok esetében, ideértve a migráns lányokat;
41. úgy véli, hogy a 77/486/EGK irányelvet módosítani kell, és annak ki kell térnie a nem EU-tagállamból származó és az olyan gyerekek oktatására is, akiknek a szülei nem uniós tagállam polgárai;
42. hangsúlyozza a harmadik országból származó tanulók számára oktatási jogokat biztosító, meglévő uniós jogszabályok fontosságát, mint az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve⁽¹⁾ (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, és a Tanács 2003/109/EK irányelve⁽²⁾ (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról; felhívja a Bizottságot, hogy folyamatosan kövesse nyomon a tagállamok valamennyi olyan intézkedését, amelyek a megszerzett jogok korlátozásával vagy megszűnésével fenyegetnek;
43. felhív arra, hogy azok az iskolák, amelyekbe sok migráns gyerek jár, kapják meg a szükséges személyzetet és eszközöket, hogy megfelelhessenek a különféle összetételű osztályok következtében fennálló kihívásoknak, és képesek legyenek jó színvonalú oktatást nyújtani; kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a nyitott koordinációs módszer keretében indítson párbeszédet a tagállamok között, hogy kicseréljék a legjobb gyakorlatokat és közös menetrendet állítsanak fel a migránsok oktatásában meglévő hiányosságok felszámolására;
44. felhívja a Bizottságot, hogy minden tagállam iskolarendszerére kivetítve készítsen rendszeresen jelentést a migráns gyerekek integrációja terén tett előrelépésekről;
45. megítélése szerint a nagyobb városok számára biztosítani kell azt a szabadságot – és ezzel élniük is kell –, hogy a migráns gyerekek integrációjának előmozdítására irányuló politikát összehangolhassák azokkal a politikákkal és stratégiákkal, amelyek a lakhatásra, a (gyermek)gondozásra, a munkaerőpiacra, az egészségügyre és a jólétre, azaz valamennyi olyan területre vonatkoznak, amelyek bizonyítottan hatással vannak a migráns gyerekek tanulmányi teljesítményére és sikeres társadalmi integrációjára;
46. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának.

⁽¹⁾ HL L 158., 2004.4.30., 77. o.

⁽²⁾ HL L 16., 2004.1.23., 44. o.